

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสามารถแก้ไขหนี้ของสมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาและสาเหตุที่ทำให้สมาชิกโครงการไม่สามารถแก้ไขหนี้ได้อย่างเบ็ดเสร็จ โดยจะนำผลการศึกษาไปปรับปรุง และพัฒนาโครงการ รวมถึงการพิจารณาขยายโครงการในอนาคต สำหรับการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ ได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยออกแบบสอบถาม (questionnaire) ถามสมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูที่ได้รับเงินกู้ไปแล้วจำนวน 600 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) และการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองโลจิต (logit model) ด้วยเทคนิควิธีการวิเคราะห์การประมาณภาวะความน่าจะเป็นสูงสุด (maximum likelihood estimates : MLE) และเทคนิคการวิเคราะห์โดยวิธี marginal effects

ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ยังมีการแก้ไขหนี้ไม่เบ็ดเสร็จคิดเป็นร้อยละ 66.70 และพบว่า สาเหตุที่ทำให้สมาชิกไม่สามารถแก้ไขหนี้ได้เบ็ดเสร็จ คือ การมีค่าใช้จ่ายในครอบครัวสูง และการมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ สูงด้วย อาทิเช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่นๆ เช่น ค่าใช้จ่ายทางสังคม ที่เรียกว่า ภาษีสังคม เป็นต้น ความสามารถชำระหนี้ (capacity) ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับการแก้ไขหนี้ของสมาชิก ซึ่งความสามารถชำระหนี้ (capacity) ของสมาชิกแต่ละคนคำนวณได้จากรายได้หลักประเภทเงินเดือน รวมไปถึงการวิเคราะห์รายได้รองหรือรายได้เสริมอื่นๆ ของสมาชิกด้วย และพบว่า สาเหตุที่เกี่ยวกับปริมาณภาระหนี้สินโดยรวมของสมาชิกที่มีอยู่ทั้งในระบบและนอกระบบก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีผลต่อการแก้ไขหนี้ ถ้าหากมีปริมาณภาระหนี้สินมากเกินไปก็ไม่สามารถแก้ไขให้เบ็ดเสร็จได้ และหากสมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูเป็นสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูด้วย โอกาสที่สมาชิกจะก่อหนี้เพิ่มภายหลังก็มีมากโดยไม่สามารถควบคุมได้ว่าสมาชิกคนใดก่อหนี้เพิ่มหรือไม่ เพราะเป็นสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งการมีหนี้สินอื่นๆ จะทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง ดังนั้นผลจากการศึกษาจึงสามารถอธิบายได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนั้นจำนวนเงินกู้ที่ได้รับจากโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สมาชิกมีปัญหาแก้ไขหนี้ได้ไม่เบ็ดเสร็จ เหตุผลก็คือ สมาชิกได้รับอนุมัติเงินกู้จากโครงการน้อยไป หรือไม่เพียงพอในการชำระหนี้อื่นๆ ที่มีอยู่ทั้งหมดในขณะนั้น ซึ่งอาจมีข้อจำกัดในการขอกู้เงินหลายๆ อย่าง เช่น หลักทรัพย์ค้ำประกันไม่เพียงพอ รายได้ไม่เพียงพอ หรืออายุมากระยะเวลาในการทำสัญญาสั้น ทำให้เงินงวดผ่อนชำระสูง และเงินเดือนไม่พอหักชำระค่างวด เป็นต้น ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาและสาเหตุสำคัญ ที่ทำให้สมาชิกไม่สามารถแก้ไขหนี้ได้อย่างเบ็ดเสร็จ และผลจากการศึกษาพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ยังมีความต้องการกู้เงินเพิ่มอีก ร้อยละ 66.80 แสดงว่า โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูของธนาคารออมสินยังไม่สามารถแก้ไขหนี้ให้กับสมาชิกได้อย่างเบ็ดเสร็จตามเจตนารมณ์ของโครงการที่ตั้งไว้

The objectives of this study were to investigate the capability in debt solving of members of the project on credit for development of livelihood of school teachers and to identify the causes and difficulties that prevented them from solving their debt problems completely. The results from this study would be used for further project improvement and development, or expansion. This study was a survey research using questionnaires to interview 600 members of the project as sample subjects. The analytical methods included descriptive statistics, Logit model employing maximum likelihood estimates (MLE) technique, and marginal effects analysis.

The study revealed that 66.70% the majority, of the project members failed to completely solve their debt problems primarily due to high family expenditure as well as other spending like travel expense, the so-called social tax or spending for social purposes. Debt solving capacity was another important factor determining the client's performance. It is assessed on the basis of principal professional income taking into account secondary occupation or supplementary income. The study also discovered that overall debt burden from both formal and informal lending sources of the project members also explained their debt solving performance. The higher the overall debt burden, the greater the difficulty for paying off all debts. In the case the project members also belong to teachers' saving and thrift cooperatives, they become more likely to seek additional borrowing from their cooperatives and this was not controllable because borrowing was a private right. Debt burden from other sources tends to weaken the capability of members of this project in paying off their debts. The findings from this study confirmed the hypothesis at statistically significant level. Furthermore, the approved loan from this project could be one factor restraining the ability to complete all debt payments. As this was made on the basis of adequate collateral, income, borrower's age and hence loan period the approved loan maybe too low for certain project members to pay off all obligations. These factors were also the major problems of samples under this study. The majority of respondents, 66.80% indicated they needed additional borrowing; and this implied the project on credit for development of livelihood of school teachers had not completely reached its objective.